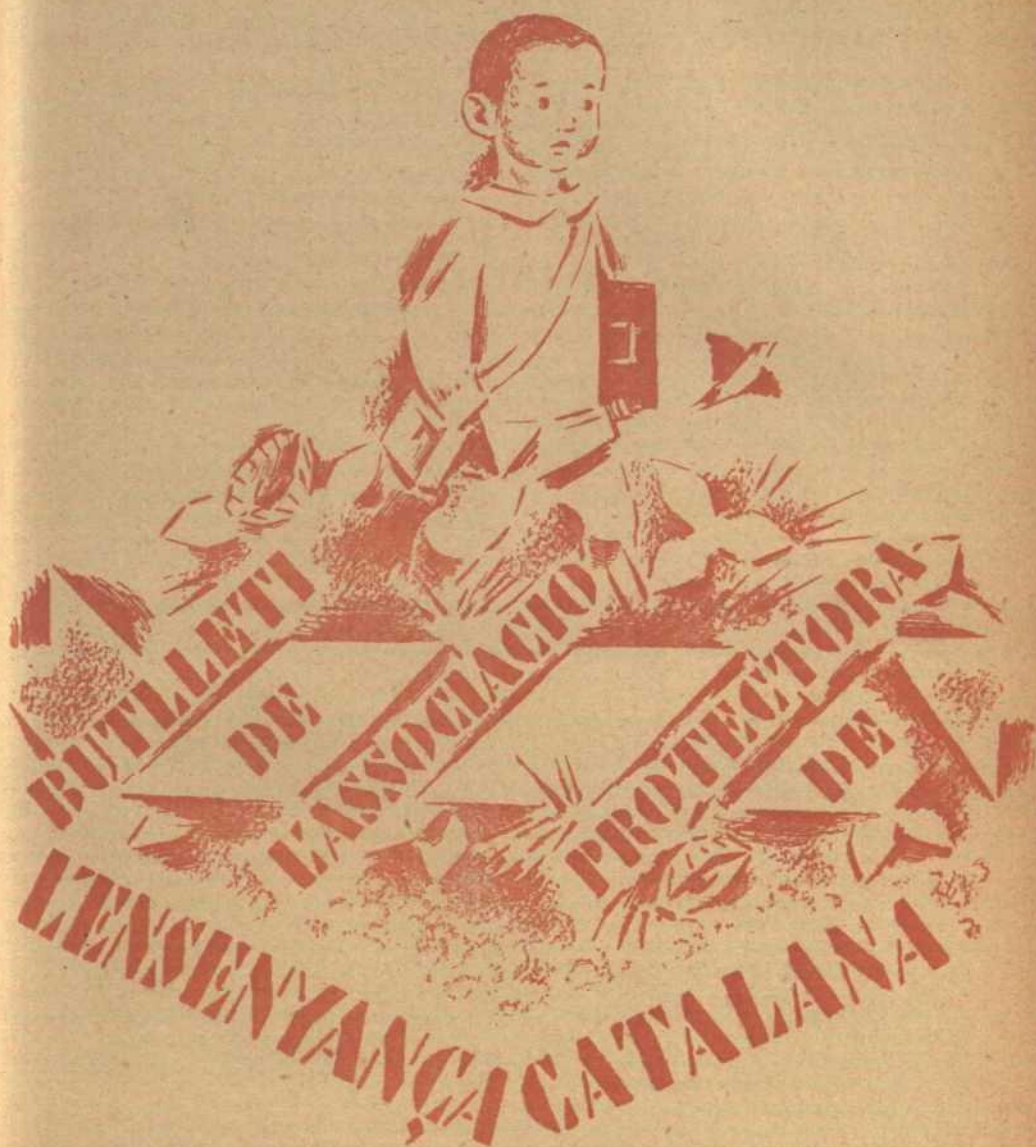

OBRES PUBLICADES

per la Comissió Editorial Pedagògica de l'A. P. de l'E. C.

Arcs, 1, pral. — BARCELONA — Telèfon 18862

MATERIAL DOCENT

	Ptes.
Cartipàs català	
per Pau Romeva, amb dibuixos de Josep Obiols, sèrie de 5 exemplars.	1'05
Gramàtica catalana (4 ^a ed.)	
per Pompeu Fabra	2'00
Aritmètica i Geometria	
per Josep Gali i Fabra	2'25
Geografia de Catalunya (2 ^a ed.)	
per Pere Blasi	3'00
Mapa de Catalunya	
Tela	20'00
Paper	12'00
Mapa de les terres de llengua catalana	
Tela	20'00
Paper	12'00
Mapa de les Illes Balears	
Tela	18'00
Paper	10'00
Sèrie de mapes esquemàtics	
Mapa de Catalunya, 0'10; d'Europa, 0'10; d'Àsia, 0'10; d'Àfrica, 0'10; de Oceania, 0'10; d'Amèrica, 0'10; Planisferi, 0'20; Pla de Barcelona, 0'10; d'Ibèria, 0'10; de la Mediterrània, 0'20.	
Història de Catalunya (2 ^a ed.)	
Primer volum, per Ferran Valls i Taberner i Ferran Soldevila	3'00
Segon volum.	3'00
Història de Catalunya	
per Ferran Soldevila	3'00
Qüestionari sobre Història de Catalunya	
per a servir de guia en els concursos nacionals de la Protectora.	
Primer i segon grau	0'50
Tercer grau	0'75
Manual d'Història crítica de la Literatura Catalana moderna	
per Manuel de Montoliu	5'00
Sil·labari català	
per Pau Romeva, amb dibuixos de Josep Obiols. I i II volums	3'00
Lliçons de llenguatge	
Primer grau, 1 ^a part	1'75
Primer grau, 2 ^a part	1'75
Llibre del Mestre	2'00

Lliçons d'aritmètica (1er i 2^{on} grau)

per Maria Esteve Lluch i Concepció Vandellós (cada grau)	1'75
Infants i flors	
Llibret de poesies per a infants (Exhaurit)	1'00
Les Ciències en la vida de la Llar	
per Rosa Sensat de Ferrer	7'50
Cars de Comptabilitat	
per Ferran Boter	7'00
Aritmètica Pràctica	
per Lluís G. Castellà	6'00
Lectures d'infants	
Primer llibre, per M. ^a de l'A. Pascual, dibuixos de J. Obiols (2 ^a ed.)	2'50
2 ^{on} llibre, dibuixos de L. Anglada	3'00

BIOGRAFIES

Notes biogràfiques i crítiques de Manuel Milà i Fontanals	
per Antoni Rubió i Lluch	1'50
Vida abreujada del Beat Ramon Llull	
per Mossèn Llorenç Riber	1'50
Francesc Pi i Margall	
per Josep Roca i Roca	1'50
Pau Claris, estudi biogràfic i històric	
per Antoni Rovira i Virgili	1'50
Biografia del Rei Jaume I el Conqueridor	
per Manuel de Montoliu	1'50
Biografia de Mossèn Jacint Verdaguer	
per Valeri Serra i Boldú	3'00

PROPERAMENT SORTIRAN

Història de Catalunya (2 graus)	
per Alexandre Gali i Ferran Soldevila	
Geografia General (3 graus)	
per Pau Vila i Josep Paranella	
Llibre de la Natura	
per Salvador Maluquer i Antoni Ferramon	
Cartilla d'Higiene Escolar	
per Ramon Fagella, dibuixos de Josep Obiols.	

Totes aquestes obres es troben de venda a les principals llibreries de Catalunya i a les oficines socials

BUTLLETÍ

DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA

DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Domicili social: Archs, 1, pral. - Barcelona - Telèfon 18862

SUMARI

	<u>Pàgs.</u>		<u>Pàgs.</u>
Insistim	253	amb motiu de l'Oda a la Pàtria, de l'Aribau	260
L'ensenyament del llenguatge a Catalunya	254	Els nostres cooperadors	265
Commemoració del 1.er centenari de la Renaixença de Catalunya		Noves	267
		Bibliografia	276

INSISTIM

Comencem un altre curs, tenim l'Estatut aprovat i tothom pot veure en quina situació deplorable aquesta llei d'autonomia ens ha deixat el plet de l'ensenyament. Cal començar de cap i de nou la batalla perquè aquesta funció essencial sigui atribuïda, d'una manera o altra, als poders autèntics del poble de Catalunya. I cal mantenir una pressió ciutadana perquè mentre tant l'escola oficial no descuri l'aplicació del Decret anomenat del bilingüisme, i perquè l'escola privada acceleri la seva inexcusable catalanització. I cal al mateix temps continuar creant els instruments pedagògics que ajudin i facilitin aquesta catalanització. Tasca considerable que no podran realitzar les corporacions de Govern sense una col·laboració molt decidida de l'opinió pública i dels organismes privats. Això vol dir que la

nostra associació té i tindrà per molt de temps encara una gran missió a complir. Com deia fa algun temps en un dels seus discursos el Conseller de Cultura de la Generalitat, «caldrà sempre l'escalf popular perquè l'Estat pugui dur a bon terme els seus projectes i aquest escalf no pot estar més ben representat que per la Protectora». Meditin-ho bé tots els catalans de cor i de consciència que encara no figuren als nostres rengles, i obrin en conseqüència.

L'ENSENYAMENT DEL LLENGUATGE A CATALUNYA

A la setmana final de l'Escola d'Estiu d'enguany fou celebrada una conversa pedagògica sobre aquest importantíssim tema. Per la llur transcendència des del punt de vista teòric i d'aplicació, ens plau de reproduir ací les conclusions que hi foren aprovades, que són les següents:

PRIMER PUNT: *Qüestions de principi sobre la diversitat de llengües en l'ensenyament*

Primera. L'ensenyament a l'Escola primària per tal de no pertorbar el desenrotllament de l'infant ha d'ésser monolingüe i a base de la llengua materna.

Segona. La introducció d'altres llengües en l'ensenyament no ha de fer-se fins que l'infant hagi acabat la seva formació primària i estigui en possessió de la llengua materna. Els elements que poden determinar aquesta possessió són principalment tres: Primer: Un límit d'edat que ve determinat pels cicles normals d'adquisició de llenguatge. Segon: L'aptitud d'expressar-se en el llenguatge parlat i escrit que es considera propi en els adults. Tercer: El coneixement fonamental de la gramàtica a base de la llengua materna.

SEGON PUNT: *Criteri d'adaptació en el règim d'ensenyament del català i del castellà a Catalunya*

Essent impossible per raons d'ordre extrapedagògic resoldre un ensenyament enterament monolingüe a base de la llengua materna, i prenent com a punt de partida l'actual Decret sobre l'ús de llengua a les escoles de Catalunya de data 29 d'abril de 1931, l'adaptació de l'ensenyament de llengües es farà segons les normes que segueixen.

Primera. Segons el que preceptuen els articles Segon i Tercer de l'esmentat Decret, que es citen al final d'aquestes conclusions, es tindrà molta cura de diferenciar els escolars segons llur llengua amb tota la rigorositat que permetin els tipus d'escola i els mitjans de què es disposi. Per a millor complir el que preceptua el Decret de la llengua cal realitzar una estadística lingüística dels infants de la nostra terra.

Segona. Acceptada la llengua materna com a verb vehicular de l'Escola, l'idioma castellà als nens de parla catalana i el català als de parla castellana hauran d'ensenyar-se d'una manera paulatina i progressiva per tal que els infants arribin a posseir-los amb la màxima perfecció.

(Acord de la Federació de Mestres Nacionals acceptat per la Ponència).

Tercera. L'edat de vuit anys que l'esmentat Decret posa com a límit inicial per a introduir els nois catalans al coneixement de la llengua espanyola, s'entendrà sempre edat escolar o pedagògica. Perquè l'infant es pugui considerar de vuit anys d'edat pedagògica als efectes de l'aplicació de l'esmentat Decret, ha de saber llegir en català amb una rapidesa de 100 mots per minut d'un llibre de lectura corrent; ha de comprendre el significat d'allò que llegeix contestant bé almenys el 60 per cent de les preguntes que se li facin sobre el text lle-

git a base del lèxic mateix del text; ha d'escriure el dictat català amb un màxim de 35 per cent d'errades.

Quarta. Dels vuit als nou anys pedagògics es destinaran a l'ensenyament del castellà tres hores setmanals repartides degudament. Aquest ensenyament comportarà la lectura, l'escriptura i la conversa. Es farà a base del castellà i per mitjà d'un material de treball compost *ad hoc* per a introduir d'una manera sistemàtica i sense pèrdua d'esforç el coneixement d'aquesta llengua.

Cinquena. Dels nou als dotze anys pedagògics es destinarà a l'ensenyament del castellà una hora diària de lliçó seguint les mateixes pràctiques i mètodes assenyalats per als vuit anys.

Sisena. En arribar els dotze anys pedagògics, si l'infant sap manejar la seva llengua materna i coneix el mecanisme gramatical d'aquesta llengua, l'ensenyament del castellà es farà intensiu repartint la vida escolar entre el castellà i el català i destinant la meitat del temps a cada una de les dues llengües. En l'horari, i dintre el temps destinat al castellà, es fixarà l'ensenyament específic de la llengua i la gramàtica castellana destinant a aquest ensenyament el mínim de tres hores setmanals. En l'Escola rural, tenint en compte que l'ambient no és tan propici a l'aprenentatge del castellà com a ciutat, durant l'últim any podrà intensificar-se més l'ensenyament d'aquesta llengua.

Setena. Per a assegurar el bon funcionament d'aquest règim, és condició indispensable que els mestres de les Escoles de Catalunya coneguin amb la més gran perfecció les llengües catalana i castellana, i assolir l'obligatorietat de l'assistència dels infants a l'Escola. Caldria, per tant, estudiar de quina manera es poden auxiliar els pares mancats de recursos que necessiten els seus fills abans d'hora per a subvenir a les seves necessitats més preemp tòries.

Vuitena. A part de les normes generals que vénen assenyalades i per a contribuir a l'esclariment del problema de la multiplicitat de llengües a l'Escola assegurant a Catalunya el coneixement del català i del castellà, es considera indispensable la realització d'assaigs diversos científicament controlats en els quals l'ús i l'ensenyament del català i del castellà siguin proposats a edats diferents i seguint normes i procediments de diversa mena.

TERCER PUNT: *Normes generals per a orientar l'ensenyament del llenguatge a base de la llengua materna*

Primera. Per a limitar el tema, en aquesta ponència no es tindran en compte, dins el concepte d'ensenyament del llenguatge, l'adquisició dels mecanismes bàsics de la lectura, l'escriptura i l'ortografia que comporten unes pràctiques pedagògiques molt concretes i poden ésser objecte d'estudis especials a part dels que es refereixen pròpiament a la llengua.

Segona. L'ensenyament del llenguatge pròpiament dit, comporta totes aquelles pràctiques i elements d'estímul que condueixin l'infant al domini de l'expressió a base de la paraula parlada i escrita, i en el tipus de llenguatge que es considera propi dels adults.

Tercera. L'ensenyament del llenguatge serà enterament pràctic i girarà a l'entorn d'una penetració constant i renovada del sentit dels mots i les expressions i d'una pràctica viva en la construcció de la frase per a assolir el valor de les estructures verbals. Aquest ensenyament es produirà sempre a base de fets vius d'expressió que es copsaran en el llenguatge de cada dia o en el de les obres literàries de reconeguda autoritat que estiguin dins dels interessos dels infants. Tota lliçó de llenguatge tindrà com a base l'expressió parlada i es traduirà sempre que sigui possible en forma escrita. Tot

l'ensenyament del llenguatge serà dirigit a preparar la composició i es procurarà per tots els mitjans que els temes de la composició, tant parlada com escrita, neixin d'una necessitat d'expressar-se sentida per l'infant en forma que els temes mai no puguin excedir de la seva capacitat psíquica en les diverses fases del seu desenrotllament.

Quarta. L'ensenyament del llenguatge tal com s'exposa en la conclusió precedent, comença així que l'infant ingressa a l'Escola per tal com aquesta forma d'ensenyament ve a ésser una continuació del mateix aprenentatge espontani de la llengua. És precís, però, determinar dins un pla de conjunt el tipus d'exercicis o d'estímuls que siguin indicats per cada edat o per cada fase evolutiva de l'adquisició del llenguatge.

Cinquena. Fins als deu anys d'edat la gramàtica no s'ensenyarà a l'infant d'una manera sistematitzada. Es procurarà, però, que conegui la terminologia més general de la gramàtica per a poder-la aplicar a les coses del llenguatge. Així es procurarà que l'infant sàpiga què volen dir els mots nom, adjectiu, singular, plural, etc. La morfologia, que constitueix un element importantíssim de la gramàtica i del llenguatge, l'infant l'aprendrà d'una manera viva i espontània per mitjà de les pràctiques d'expressió en les quals es procurarà corregir els defectes morfològics i donar les formes correctes. Fins que l'infant no aprengui gramàtica formal, no se li parlarà de sintaxi, però se l'ensenyarà a construir la frase i a percebre els matisos d'expressió segons la construcció, per tal que pugui aplicar pràcticament les formes constructives al seu propi llenguatge, d'acord amb les fases del seu desenrotllament.

Sisena. En l'ensenyament de la gramàtica que s'assenyala per a després dels deu anys, es procurarà seguir un mètode d'estudi objectiu que permeti a l'infant el descobriment dels fets de la llengua en la seva realitat fugint dels apriorismes

i prejudicis en què s'ha anat fonamentant fins a la data aquest ensenyament.

Setena. En la fase actual de l'ensenyament del llenguatge a Catalunya, s'imposa la determinació d'un tipus d'exercicis que els mestres puguin aplicar immediatament segons les edats dels infants i la sistematització de la major quantitat de material possible que faciliti la tasca del mestre. Aquesta preparació de temes i material hauria d'ésser realitzada per tècnics autoritzats en vistes a una aplicació general a les Escoles de Catalunya.

CONCLUSIÓ ADDICIONAL

«L'Escola d'Estiu del 1932, creient remeiar un tort encara existent, demana als Poders de la República l'aplicació del Decret sobre l'ús i ensenyament de llengües a l'escola primària als països de parla catalana, això és, a les Illes Balears i a tot l'antic regne de València.»

ARTICLES DEL DECRET DE LA LLENGUA QUE S'ESMENTEN EN LA CONCLUSIÓ PRIMERA DEL PUNT SEGON

Article segon. — A les escoles maternals i de pàrvuls de Catalunya l'ensenyança es donarà exclusivament en llengua materna, catalana o castellana.

Article tercer. — A les Escoles primàries es donarà també, l'ensenyament en llengua materna, sigui castellana o catalana, i s'ensenyarà als deixebles catalans, a partir dels vuit anys, el coneixement i la pràctica de la llengua espanyola a fi d'aconseguir que la parlin i l'escriguin amb tota correcció.

COMMEMORACIÓ DEL 1er. CENTENARI DE LA RE- NAIXENÇA DE CATALUNYA AMB MOTIU DE L'ODA A LA PÀTRIA, DE L'ARIBAU

Amb el desig de contribuir a la digna celebració d'aquest primer centenari, la nostra Associació ha elaborat el següent projecte que ha elevat a la Generalitat de Catalunya.

Significat de la Commemoració

Aquesta Commemoració ha de tenir per objecte principal mostrar el camí fet per Catalunya en ordre al seu ressorgiment espiritual i al redreçament de la seva personalitat, de l'Aribau ençà.

Forma de la Commemoració

Ha de tenir un caràcter principalment educatiu, per a il·lustració i estímul del poble català. D'una manera essencial hauria de consistir en una revisió de valors del segle XIX, feta de cara al poble esguardant a la vegada l'educació popular i l'esplendor dels actes commemoratius que es celebrin. La commemoració podria produir-se principalment a través de les formes que segueixen: exposicions; concursos; conferències i publicacions; festes i espectacles, tenint cura sempre d'atendre classes socials diverses i totes les terres de llengua catalana. Cadascun d'aquests aspectes de la commemoració hauria de constituir un sistema orgànic. Una part de les publicacions podria produir-se al costat de cadascuna de les activitats que es revisin. Fetes aquestes consideracions d'ordre general, seria oportú de veure quina mena d'actes es podrien celebrar a propòsit de cada activitat.

Llengua i Literatura

La revisió de valors literaris va acompanyada sempre de l'aspecte de la llengua. Podria realitzar-se principalment a base d'una sèrie de publicacions antològiques pensades per a l'escola primària i l'ensenyament en general i la divulgació. Aquesta sèrie podria comprendre els diversos gèneres literaris de l'Aribau ençà. Hauria d'ésser necessàriament comentada del punt d'albir de la llengua. Podria comportar també notes lleugeres de valoració literària.

Entre les publicacions caldria comptar amb una edició popular de l'Oda a la Pàtria, d'Aribau.

La publicació d'antologies podria ésser completada amb cicles de conferències de tipus erudit i articles de diari o revista i assaigs premiables, que poguessin servir de contribució a la història del moviment literari a Catalunya i altres terres de llengua catalana d'ençà de l'Aribau o del Romanticisme.

Es podria renovar la Diada de la Llengua Catalana, donant-li la grandiositat que correspongui a la magna commemoració, i fent-hi entrar totes les varietats dialectals.

El llibre català

La commemoració podria comportar també una demostració de la publicació de llibres catalans com a índex de desvetllament cultural. Una exposició del llibre català, amb gràfiques, notes explicatives i conferències complementàries podria ésser un bon mitjà de divulgació d'aquesta manifestació de la cultura renaixent.

Podria completar-se aquesta actuació amb la cessió de biblioteques catalanes a les capitals de les altres terres de llengua catalana.

Música

La revisió del progrés musical es podria fer principalment a través de l'obra dels chors i orfeons i de la música de concert. Per a la música de chors i orfeons podrien organitzar-se unes sessions retrospectives del temps de l'Aribau ençà.

Per a la música de concerts es podria fer un historial de l'ambient català i barceloní en aquest aspecte i difondre'l per mitjà de la conferència i del llibre. El record dels Mestres que han treballat en aquest sentit no hauria d'ésser negligit. Un concert recordant el mestre Nicolau que va dur les simfonies de Beethoven podria ésser un bon espectacle. També caldria honorar els compositors de vàlua, com per exemple el mestre Pedrell.

Pintura i escultura

Per a la pintura i escultura podria fer-se una exposició antològica de pintura catalana de l'Aribau ençà.

Aquesta exposició hauria d'ésser acompanyada d'un volum o una petita sèrie que vulgaritzessin els noms dels nostres millors pintors i escultors. En aquest volum hi hauria d'haver reproduccions. S'hauria de poder dur a l'escola.

L'exposició podria transportar-se a llocs estratègics de la Catalunya estricta i de la Catalunya total.

Teatre

La revisió popular dels valors teatrals podria realitzar-se per mitjà d'una sèrie de sessions de teatre retrospectiu acompanyada d'alguna conferència i de la divulgació corresponent. També es podria repetir la sèrie a les ciutats principals de Catalunya i de les altres terres de llengua catalana.

Vida científica

La vida científica de Catalunya podria ésser valorada per

mitjà de conferències de tipus erudit i de vulgarització en les institucions sàvies o en els medis populars respectivament.

Podria completar-se aquesta actuació per mitjà d'un índex documental en el qual figuressin any per any de l'Aribau ençà: a) la publicació de llibres; b) la fundació d'institucions; c) altres esdeveniments científics importants, com per exemple: vinguda de professors forasters, cursos de catalans fora d'Espanya, descobertes arqueològiques o històriques, etcètera, etc.

Valors humans

Entre les publicacions seria imprescindible comptar amb una sèrie biogràfica que compregués els personatges notables del Renaixement català. Potser també convindria afegir-hi els personatges de la Renaixença pertanyents a les altres terres de llengua catalana. Caldria presentar les persones significades i també els tipus representatius d'estaments o oficis. Aquestes sèries podrien comprendre el petit volum tipus Quadern Blau per a cada personatge i el volum amb una sèrie de biografies. En aquests volums la il·lustració seria indispensable. La redacció no hauria d'ésser mai erudita sinó humana i a propòsit per a posar a mans dels infants i la gent senzilla.

Pronaganda i festivals

Tota l'actuació que precedeix comporta sempre un aspecte de festa i propaganda. Amb tot, caldria preveure festivals concrets i propagandes especials.

Els festivals podrien consistir:

- a) Acte inaugural de les festes commemoratives.
- b) Restauració de l'estàtua de l'Aribau i acte solemne de redescobriment.
- c) Col·locació d'una làpida al carrer que duu el nom de

l'Aribau. En els pobles o ciutats foranes aquesta festa es podria reproduir amb el bateig de carrers o places amb noms al·lusius a la Renaixença Catalana.

d) Festes acadèmiques en els Centres de Cultura i institucions sàvies.

e) Festa de clausura amb una manifestació cívica popular amb la col·laboració de tots els Ajuntaments de Catalunya, i, si fos possible, de Mallorca, València i Rosselló.

Entre els actes de propaganda es podria preveure:

a) Estímul als editors per a reeditar llibres de la Renaixença esgotats.

b) Estímul per a la publicació de calendaris, carnets de notes, senyals de llibres, cobertes, segells, etc. al·lusius a la Renaixença de Catalunya. També sèries de croms per a infants, aprofitables com a reclam comercial i colleccionables en àlbums educatius i patriòtics.

c) Estímul per a la publicació de resums d'Història de Catalunya de diversa mena: per a l'ensenyament en els diversos graus, per a la divulgació entre el poble; per a la divulgació entre la gent culta.

d) Publicació d'un volum sintètic sobre Catalunya en diversos idiomes per a facilitar als estrangers.

Execució del projecte

Caldria constituir un Patronat presidit per la Generalitat i integrat per tota mena d'elements que puguin col·laborar a les festes, entre ells al costat de la Generalitat, l'Ajuntament de Barcelona. Aquest Patronat podria nomenar un Comitè Executiu on l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana tingués un lloc de treball i de responsabilitat i com a representant més significat de l'Associació Protectora, el senyor Folguera i Duran.

El Comitè Executiu formularia el pla general de festes i

tindria al seu càrrec la recaptació de cabals i l'administració econòmica. Per cada sèrie d'actuacions conexas el Comitè Executiu nomenaria Comissions especials que formularien els projectes definitius i s'encarregarien d'executar-los després d'aprovats pel Comitè Executiu, nomenaria Comissions especials que formularien els projectes definitius i s'encarregarien d'executar-los després d'aprovats pel Comitè Executiu o el Patronat.

ELS NOSTRES COOPERADORS

LLISTA DE DONANTS «PRO ESCOLA RAMONA GUIX»

Concepció Clarà, Vda. Nonell	Joaquima Matas de Roca
Mercè Andreu de Tosses	Joana Planas de Bofarull
Maria Coll i Freixes	Angeleta Ruiz de Brillas
Maria Mestres i Rovira	Francesca Perpinyà, Vda. de
Salvadora Manyac i Mainou	Torrent
Maria Nualart i Bosc	Serafina Torrent de Castells
Maria Llorens i Vilar	Josepa Valentí de Pujol
Soletat Ponseti i Ponseti	Joana Valcàrcel de Moreno
Obdúlia Puig i Urgell	Carme Auguès de Doll
Anna Roca i Piferrer	Maria Burcet de Miró
Maria Ribes i Camps	Maria Esgleas i Gelpí
Maria Roig i Bucet	Francesca Gelabert d'Ametller
Aurora Ribes i Josep	Joaquima Nonell d'Ametller
Francesca Vila i Carbó	Pilar Puigvert, Vda. de Pinto
Josepa Zola i Mainou	Francesca Baldric de Colomer
Ramona Castanyer de Bosc	Josepa Mas de Tordera
Elionor Eiximeno de Creixell	Josepa Roig de Brucet
Cristina Llença de Puig	

LLISTA DE DONANTS PER A LES COLÒNIES ESCOLARS

Francesc Uriach	Centre Excursionista de Catalunya
Benefici Esplugues	Josep i Joan Botey
S. Ferrer i Valls	Josep Salleres
Hipòlit Soriano	Francesc Badia
J. P. C.	Eduard Rifà
Una Vilafranguina aimant de la Protectora	Ferran Cuito
Enric Pérez i Capdevila	Benet Ciurana
Josep M. ^a Pi i Sunyer	M. A.
Antoni Miquel	Escola de Sant Vicents de Llaveneres
Jaume Esteve	Antoni Illa i J. Martorell de Capellades
Lluís Guarro	Adela Casals
Josep Roca	Rita Torrents
Ramon Rexach	Germans Parera
R. T. O.	Benefici Festival Sardanista
Esperança, Anna, Teresa, i Josep Puig i Font	Festival Infants i Flors
Josep Llunell	Un grup de socis del Cercle Artístic
Patufet	Llibreria Verdaguer
Maria Guarro	A. Rosich Catalán
Josep Vila i Torrent	Antoni Verdaguer
Foment de la Sardana	Delegació Buenos Aires
M. Callol	Associació Obrera de Concerts
Jascint Esteve	Hilari Pampols
Dr. P. Nubiola	Isidre Sicart
Dr. Freixas i Freixas	Delegació d'Hospitalet
Centre Excursionista Natura	Antoni Niubó
Clara Molins	
N...	
Dr. Lluís Sunyé i Medan	

NOVES

SOCIS INGRESSATS DARRERAMENT

Consell Directiu de 21 de juny de 1932

Collectius honoraris. — Ajuntaments d'Anglès, Balsareny, Gironella, La Pobla de Lillet, La Roca, Monblanc, Sampedor, Santa Bàrbara, Sant Llorenç Savall, Sant Vicents dels Horts, Viladrau, Arbós, Bràfim, Cervera, Castellar del Vallès, Moià, Roda, Sant Pere Pescador, Tossa, Vilaseca.

Collectius. — Joventut Catalanista Republicana, de *Barcelona*.

Orfeó Gervasienc, de *Barcelona*.

Unió Democràtica de Catalunya, de *Barcelona*.

Centre Català, de *París*.

Individuals. — Andreu Serralta, d'*Artesa de Segre*.

Vicents de Balanzó, Manuel Berenguer, Robert Blanquer, Manuel Hospital, Esperança Hospital, Carles de Madrid, Antoni Montal, Josep M.ª Murià, Antoni Oliveres, Lluís Segura, Manuel Thió i Rodés, de *Barcelona*.

Germinal Castelló, Eduard del Castillo, Cándid Comas, Juli Ferrer, Santiago García, Guillem Mató, Martí Piera, Francesc Ventura, Joan Vilanova, de *Bruselles*.

Lluís Mas, d'*Esplugues*.

Joan Llort, de *Reus*.

Josep Farreny, Eudald Figueres, de *Sant Cugat del Vallès*.

Josep Duran, Jaume Fàbrega Arola, Salvador Ginesta, Marian Hervàs, Salvador Noguera, Salvador Pidevall, Joan Serres, de *Sant Hilari Sacalm*.

Enric Parés, de *Sant Quirze del Vallès*.

Josep Casanova, Joan Ciré, Joan Cosials, de *Sitges*.

Josep Benet, Joaquim Benet, Joan Escudé, Antoni Feiner, Marian M. Galí, Jaume Jover, Josep Roumens, Salvador Trias, Feliu Ubach, de *Terrassa*.

Consell Directiu de 8 de juliol de 1932

Collectius honoraris. — Ajuntaments d'Almacelles, Amposta, Miralcamp, Maials, Olesa de Montserrat, Sant Celoni, Sant Esteve Palautordera, Secuita.

Collectius. — Casal Gracienc Nacionalista Republicà d'Esquerra, de *Barcelona* (Gràcia).

Centre Autonomista Republicà, d'*Hospitalet del Llobregat*.

Centre Català-Suís, de *Berna* (Suïssa).

Individuals. — Amadeu Alemany, Juli Bassols, Guillem Callol, Josep Carrera, Enric E. Cofiner, Alexandre Dueso, Josep Jordi, Isabel Llimona, Rossend Ràfols, Salvador Riera, Joaquim Sabater, Joan Salvat, Francesc Señal, Juli Soldevila, Vicents Tarragó, de *Barcelona*.

Jaume Romagosa, F. A. Schmid, de *Berna* (Suïssa).

Andreu Camps, de *Blanes*.

Antoni Vila, de *Calella*.

Manuel Aguarons, Ramon Aspa, Ferran Badal, Tomàs Camps, Francesc Farré, Joan Font, Joan Furriol, Pere Ginesta, Jaume Giol, Pere Guillemí, Maria Julià Vda. Porcel, Pere Mariné Ruyra, Jaume Morros, Jaume Mut i Morros, Enric Muñoz, Lluís Rius, Josep Rius Domingo, Josep Rousse, Pau Rubió, Josep M.ª Terrades, Josep Torres Oliva, Màrius Torrens, Jaume Vilà, Francesc Vendrell, Josep Xarau, d'*Horta*.

Victor Albareda, Josep Ferrer, de *Sant Cugat del Vallès*.

Samuel Barrachina, Salvador Carbonell, Francesc Carbonell, Magí Casanovas, Antoni Ibàñez, Llúcia Izabal, August Jacas, Salvador Llopis, Salvador Mirabent, Antoni Montserrat, Francesc Pagès, Josep Planes, Magí Robert, Francesc Rossell, Josep Sala, Salvador Sotorra, Josep Vidal, de *Sitges*.

Josep Ribera, de *València*.

Josep Martí Morera, de *Vallfogona de Riucorp*.

Consell Directiu de 22 de juliol de 1932

Collectius honoraris. — Ajuntaments de Balaguer, Camprodon, Rubí.

Individuals. — Maria Aguadé, Josep Alai, Josep M.ª Barenys, Leopold Crusat, Ramon Fabregat, Emili Rovira, de *Barcelona*.

Josep Bertran, Josep Clarasó, Antoni Mari, Lluís Pineda, Antoni Viladrosa, de *Masnou*.

Joan Carreres, de *Molins de Rei*.
 Miquel Feixas, Lluís Marco, Josep Rovira, Salvador Vilarrubias,
 de *Rubí*.
 Maria Planas i Izabal, Dolors Vidal de Planes, de *Sitges*.
 Pau Barba, de *Terrassa*.
 Maria Balanyà, d'*Ulldecona*.

Consell Directiu de 5 d'agost de 1932

Collectius honoraris. — Ajuntaments de Jorba, Sant Quirze de Besora, Súria.

Individuals. — David Aubà, Modest Bosch, Fèrran Caselles, Silvestre Isern, August García, Jaume Garriga, Manuel Masriera, Ramon Miralles, Joan Oliete, Magdalena Oliete, de *Badalona*.

Antoni Balagué, Enric Benavent, Joan Bentanachs, Antoni Brugués, Víctor Cedó, Trinitat Costa, Esteve Elias, Jaume Fusté, Joan Gener, Enric Jardí, Juli Lara, Jaume Margarit, Francesc Margarit, Josep M. Massó, Lluís Mestre, Jacint Montealegre, Joan Bta. Morató, Antoni Noëlle, Lluís Salat, Joan Simeón, de *Barcelona*.

Joan Rigol, de *Capellades*.

Pere Comas, Josep Jané, Romà Obiols, de *Cardedeu*.

Joan Coma, Frederic Lunati, Jaume Miravittles, Joan Pacareu, de *Figueres*.

Josep Coma, d'*Hospitalet del Llobregat*.

Joan Codina, Francesc Noguera, de *Llinàs del Vallès*.

Feliu Vila, de *Premià de Mar*.

Lluís Clavell, de *Viladrau*.

Consell Directiu de 26 d'agost de 1932

Collectius honoraris. — Ajuntaments de Montcada-Reixach, Port-Bou.

Collectius. — Ateneu Republicà, de *Gràcia* (Ciutat).

Unió Socialista de *Gràcia* (Ciutat).

Dreta Republicana, de *Santa Bàrbara*.

Individuals. — Francesc Casas, Alfons Clua, Antoni Roca, Antoni Santesmases, Ignasi Solé, d'*Artesa de Segre*.

Francesc Armengol, Josep Castà, Pere Diumenjó, Francesc Fàbregues, Francesc Fatjó, Joan Font, Ramon Jofre, Maria Ll. Mir, Josep Nadal, Jaume Pagès, F. de P. Pallerès, Antoni Piñés, Martí

Ros, Julià Ruiz, Joan Salat, Joan Sans, Joan Tort, Francesc Torres, Josep Ventura, de *Barcelona*.

Enric Gual, de *Blanes*.

Ernest Mascort, de *Girona*.

Llorenç Agustí, de *Lleida*.

Montserrat Morató de Tàpies, Lluís Morató, de *Palautordera*.

Angel Badia, de *Sant Feliu de Llobregat*.

Carolina Benaprès, Antoni Urgell, Miquel Utrillo, de *Sitges*.

Josep Armengol, de *Terrassa*.

Josep Ruiz, de *València*.

COMISSIONS DELEGADES

A proposta de la Comissió Delegada de Reus ha estat nomenat representant de la Protectora al Patronat del Preventori Escola recentment constituït en aquella ciutat, el consoci senyor Pere Totosa. La mateixa Delegació comunica que han estat elegits per als càrrecs vacants de la seva Junta els senyors Joan Marimon i Pedret, President i Ramon García Anglès, Vocal.

La Comissió Delegada de Tarragona comunica que en reglamentària reunió de socis ha estat renovada la seva junta de govern. Foren elegits per als càrrecs vacants, els següents consocis: President, Josep Arana Esteve; Tresorer, Josep M. Pinyol i Juval i Vocal, Carles Pallach Badia.

La Delegació d'Esplugues del Llobregat ha fet donatiu al Consell de la quantitat de 387,25 pessetes que es recolliren en una Festa a benefici de la nostra Associació.

El Consell ha acordat concedir un lot de llibres a la Comissió Delegada de Molins de Rei per a premis d'una classe de català que es donava en aquella localitat.

La Comissió Delegada de Sant Feliu de Guíxols celebrà a S'agaró una festa infantil a la qual donà el nom de «Infants i Flors».

Organitzat per la Comissió Delegada de Sant Hilari Sacalm es celebrà un míting de propaganda de la nostra Associació, en el qual prengueren part el Secretari senyor Lluís Bertran i els membres de la Comissió de Foment senyors Daniel Roig i Pruna i Tomàs Roig i Llop.

El diumenge 26 de juny va celebrar-se a Sant Cugat del Vallès, l'acte de repartiment de premis del darrer Concurs de Lectura i Es-

criptura catalanes que organitzà aquella Comissió Delegada. En representació de l'Associació hi assistí el senyor Pau Romeva.

La Comissió Delegada de Tàrraga va sol·licitar al Consell Directiu, un lot de llibres per a un Concurs escolar que es celebrava en aquella població.

Organitzat per la Comissió Delegada de Canet de Mar, es va celebrar el dia 26 de juny un Concurs de Lectura i Escriptura i Geografia de Catalunya i el dia 29 del mateix mes, tingué lloc el repartiment de premis. Al primer acte va assistir un grup de professors adscrits a la nostra Associació i al segon, en representació del Consell, el seu Secretari senyor Lluís Bertran i Pijoan.

A càrrec del senyor Josep Miquel i Macaya s'han celebrat a La Garriga unes lliçons de llenguatge, organitzat per aquella Comissió Delegada.

Per dimissió del senyor Antoni Vinyals ha estat nomenat Tresorer de la Delegada de Sitges, el senyor Josep Ferret i Querol.

La Comissió Delegada de Buenos Aires ha comunicat al Consell la seva nova Junta, la qual ha quedat constituïda de la forma següent: President, H. Nadal i Mallol; Tresorer, Josep Cabré i Bru; Vocals, Josep Roca i Antoni Illa; Secretari, Ernest Sunyer.

A càrrec del Secretari de la Comissió Delegada de Sabadell s'ha donat aquest estiu, un curset de llengua catalana.

Darrerament s'ha celebrat a Sitges el II Concurs de Lectura i Escriptura catalanes, organitzat per la Comissió Delegada de la nostra Associació. Hi prengueren part setanta inscrits. A l'acte del repartiment de premis assistí en representació de la Protectora el senyor Tomàs Roig i Llop.

La Comissió Delegada d'Igualada ha donat compte al Consell de l'èxit del Concurs de Lectura i Escriptura catalanes i d'Història de Catalunya, celebrat els dies 9 i 10 de juliol passat, en el qual prengueren part trescents cinquanta un alumnes inscrits. A l'acte de repartiment de premis parlaren en representació de la Protectora els senyors Antoni Riera i Enric Cubas.

La Comissió Delegada de les barriades d'Horta, Guinardó i Santa Eulàlia, ha fet públic el cartell del Concurs de Lectura i Escriptura catalanes que convoca pel mes de desembre d'enguany.

La Delegació de Buenos Aires ha comunicat al Consell Directiu que en una de les seves sessions últimes va prendre l'acord d'instaurar novament el «Premi República Argentina», per als concursos nacionals que celebra la nostra Associació. Ha demanat, també, que li

sguiu tramès el material necessari per a organitzar un curs d'ortografia catalana per correspondència, per als compatricis d'aquelles terres.

La Comissió Delegada de Gràcia ha fet circular un imprès entre els establiments d'aquella barriada invitant-los a redactar llurs anuncis en llengua catalana.

A càrrec del consoci senyor F. Grau i Ros, s'ha donat una conferència de propaganda de la nostra Associació a Arenys d'Amunt.

El Consell ha concedit a la Comissió Delegada de Vilafranca els lots de llibres que havia sol·licitat per a les Colònies Escolars d'aquell Ajuntament.

«Catalunya» Bloc Nacionalista Radical, de Santiago de Cuba, ha comunicat al Consell Directiu que ha quedat novament constituïda a aquella ciutat la Comissió Delegada de la Protectora. La seva junta de govern és formada pels següents compatricis: President, Joan Carreres; Tresorer, Ricard Soler; Vocals, Joan Escudé, Leopold Turrell, Joan Vidal i Ramir Carbonell; Secretari, Enric Marimon. Al mateix temps han demanat autorització per a anomenar aquella Delegació «Manuel Folguera i Duran» com a homenatge a l'eximi patriota que tan temps ha presidit la nostra Associació. El Consell ha acordat autoritzar amb molta satisfacció aquesta proposta comunicant-ho també al senyor Folguera.

La Comissió Delegada de Montgai ha comunicat la constitució de la seva nova Junta. Restava formada com segueix: President, Pau Perera Ginestà; Caixer, Magí Vilaró; Vocals, Francesc d'A. Vigas i Josep Farré; Secretari, Josep Vidal i Domingo.

ESCOLES

El Consell Directiu de la nostra Associació ha cedit darrerament lots de llibres per a les biblioteques de les escoles següents: Institut Feminal, Grup Escolar «Pi i Margall», Escoles de l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, de Barcelona; Escola Nacional d'Isona, Escola Nacional de Sant Andreu de la Barca; Escola de Santa Creu de Bellpuig; Escola de la Colònia Valls de Torruella, Escola de l'Ateneu Decòmrata i Republicà de Borges Blanques; i Escola Catalana de Badalona.

El Consell ha concedit al Patronat de l'Escola Catalana «Mosèn Cinto» el préstec de 4.000 pessetes i l'augment de la subvenció que tenia sol·licitat.

El Patronat de l'Escola Montessori de Granollers, ha demanat al

nostre Consell Directiu la ratificació de la subvenció que té concedida.

L'Escola Catalana, de Manuel Ribes, de la nostra ciutat ha sol·licitat al Consell Directiu la concessió de diverses beques per a infants de famílies necessitades de la barriada que havien demanat l'ingrés a les seves classes, a la qual cosa s'ha accedit d'acord amb el que té establert la nostra Associació.

De conformitat amb l'informe de la Comissió Tècnica, el Consell ha acordat concedir un préstec de 4.000 pessetes a l'Escola Catalana de Badalona.

CURSOS I CONFERÈNCIES

El Consell ha acordat accedir a la petició de subvenció als cursos de gramàtica catalana que es donen al local del Bloc Obrer i Camperol, de Barcelona, a càrrec dels professors senyors Manuel G. Alba i Joan Sales.

El Consell ha acordat cooperar a les despeses del curs de llengua catalana que es dona a l'Ateneu Manlleuenc, de Manlleu, a càrrec del professor senyor R. Rierola.

A una petició de l'Associació d'Alumnes i Ex-alumnes de l'Escola Elemental del Treball el Consell va prendre l'acord de concedir un premi de trescentes pessetes per a un Concurs que l'esmentada organització ha obert per a premiar diversos vocabularis d'ofici.

El Consell ha concedit una quantitat de llibres per a premis de fi de curs, de la classe de català de la Federació Sindical d'Obreres.

El Consell Directiu ha acordat cooperar econòmicament a l'organització d'un curs de llengua catalana a Viella (Vall d'Aran).

El Secretari de la nostra Associació, senyor Lluís Bertran i Pijoan ha donat, sota el tema «De l'escola a la biblioteca», una conferència a Palautordera.

En representació de la Protectora, el Conseller senyor Miquel A. Baltà va assistir a la inauguració del curs de llengua catalana que organitzà el Centre Republicà Català del districte VI, a càrrec del senyor Sentís Surós.

D'acord amb les indicacions de la Comissió Delegada de Tarragona, el Consell va acordar concedir una subvenció mensual a les classes de gramàtica catalana que té establertes l'Escola de Comerç d'aquella ciutat.

Ultra els cursos indicats el Consell Directiu ha cooperat en l'organització dels que segueixen:

A Ràdio-Associació a càrrec del professor senyor Emili Vallès; a Hospitalet del Llobregat a càrrec del senyor Jaume Pujol; a l'Associació de la Dependència Mercantil a càrrec del senyor J. Climent; a «Estat lliure català» a càrrec del senyor Jaume Poch. En curs d'organització n'hi ha un a Sant Feliu del Llobregat, i altres a les entitats, «Idealistes pràctics», Lliga Regionalista de Gràcia, Ateneu Pi i Margall i Ateneu Democràtic del districte I, de Barcelona.

S'anuncia per a ben aviat la celebració d'un Concurs de Lectura i Escriptura catalanes a Hospitalet del Llobregat, organitzat per la Comissió Delegada de la nostra Associació.

EDITORIAL

Publicats per la Secció Editorial Pedagògica de la nostra Associació s'han posat a la venda darrerament els llibres escolars següents: «Llibre de la Natura», per Salvador Maluquer i Antoni Parra, primer grau; «Lliçons d'Aritmètica» per Maria Esteve Llach i Concepció Vandellós, tercer i quart grau.

També ha sortit, publicat per la mateixa Secció, el llibre «Motors Hidràulics», del professor senyor Rossic.

Ha començat la impressió de la tercera edició del llibre «Lectures d'Infants», primer grau, i la del cartipàs català n.º 4.

El professor de l'Escola Politècnica de Praga senyor Boczkowski ha demanat un mapa de les terres de llengua catalana, i un exemplar de la «Geografia elemental de Catalunya» de Pere Blasi, publicat per la nostra Editorial per a material del llibre «La lluita dels pobles per la seva alliberació nacional» que l'esmentat professor té a punt de publicar en llengua ucraniana. El Consell li ha tramès el que interessava, felicitant-lo al mateix temps per la seva tasca.

COLÒNIES ESCOLARS

Com a resultat de la subscripció oberta per la nostra Associació per tal d'organitzar com altres anys, les Colònies Escolars per als infants necessitats que assisteixen a les escoles catalanes, s'ha pogut sufragar les despeses d'estiueig a cent vint-i-nou alumnes, els quals han estat dividits en cinc Colònies. S'hostatjaren a Sant Andreu de Llavaneres, Sant Hilari, Pineda, Ripoll i Castell de Vilafortuny (Salou), durant el mes d'agost, sota la cura dels professors senyors Josep Miquel i Xavier Vigué; Manuel Tolosa i Josep Boada; Joan

Montanya, i Joaquim Homet i senyoretas Manuela Escolà i Otilia Badía i Clara Molins i Valentina Escolà, respectivament.

ACORDS

A l'acte que organitzà l'Ajuntament de Barcelona per a imposar la Medalla del Treball al consoci senyor Josep Llimona, el Consell va delegar la representació seva al Conseller senyor Joan Ruiz i Porta.

El Consell va prendre l'acord en una de les seves sessions darrerres, de reprendre, amb motiu del I Centenari de la Renaixença Catalana, els Concursos Nacionals d'Història, Geografia, etc., suprimits per la dictadura.

El Consell va formular la protesta de la nostra Associació per l'ultratge inferit a Praga a la Bandera Catalana en l'excursió que hi féu «Palestra» amb motiu de l'aniversari de la fundació dels Sòkols Txecoslovacs.

La nostra Associació ha tramès també un telefonema de solidaritat i protesta al «Centre d'actuació valencianista» pel greuge inferit a la Bandera Valenciana pel governador civil de la ciutat de València.

Tenint en compte el caràcter especial de la Biblioteca del Centre Català-Suís, el Consell acorda accedir a la petició de llibres catalans que aquesta entitat ha fet a la nostra Associació.

En la darrera sessió del nostre Consell Directiu va acordar-se trametre a les escoles particulars de la nostra terra una circular encoratjant als seus directors perquè usin la nostra llengua com a vehicle d'ensenyament, i comunicar a la Generalitat de Catalunya aquest acord.

VISITA

Amb motiu d'un viatge que va efectuar a Barcelona, va visitar la nostra Associació el President del Centre d'Actuació Valencianista, de València. Entre altres interessants aspectes de llur actuació, va informar del projecte d'establiment d'una escola a base de la llengua catalana que aquella entitat té en vies de realització.

BEQUES

El Consell concedí una Beca de sis centes cinquanta pessetes al

senyor Narcís Masó perquè assistís en representació de la Protectora al Congrés de Bilingüisme celebrat a Niça a finals del mes de juliol.

Tal com fou divulgat oportunament per la premsa diària el Consell Directiu de la nostra Associació obrí un concurs per a la concessió de sis beques a mestres particulars residents a fora de Barcelona per tal de facilitar-los l'assistència als cursos de l'Escola d'Estiu de la Generalitat. D'acord amb el parer de la Comissió Tècnica foren concedides a les senyoretes Maria i Concepció Saus, Teresa Martorell, Júlia Grau i Caterina Blanc i al senyor Josep Plagumà.

CONDOLS

La nostra Associació ha fet present el testimoni del seu més sentit condol als consocis senyors Vicents Tort Mir, de la Pobla de Lil·let, per la mort d'un seu familiar; Artur Botey, de Badalona, per la mort del seu pare, i Francesc Puig i Alfonso, de Barcelona, per la mort de la seva esposa.

BIBLIOGRAFIA

CIÈNCIES FÍSQUES I NATURALS, pel *Dr. Eduard Fontserè*

Hem rebut l'edició catalana d'aquest llibre que feia anys havia estat editat en castellà i havia obtingut una gran popularitat entre els mestres. La tasca de vertir-lo al català ha estat encomanada al senyor Artur Martorell, i amb ella s'ha realitzat la incorporació a la nostra bibliografia d'un instrument inapreciable per a l'ensenyament de les ciències als infants, sobretot als dels graus superiors. Potser el mèrit més considerable d'aquest llibre no és precisament el seu aspecte metodològic, que avui dia considerem superat. El seu mèrit indiscutible és que el mestre hi pot recórrer amb la seguretat que no hi trobarà cap confusió ni cap inexactitud. I això, per al que coneix com són i què són els llibres escolars d'aquesta matèria que es troben fa anys en circulació, és una recomanació definitiva.

R.

**Publicacions de la Fundació Concepció
Rabell i Gibils, Vidua Romaquera,
sota la direcció de l'A. P. de l'E. C.**

LECTURES D'INFANTS

per M.^a de l'A. Pascual

1.er llibre, dibuixos de Josep Obiols

Preu: 2'50 pessetes

2.^{on} llibre, dibuixos de Lola Anglada

Preu: 3 pessetes

En curs de publicació hi ha el tercer

EN PATUFET

setmanari per a la joventut

el periòdic de llengua ver-
nacle de més gran circulació
de Catalunya, imprès en ro-
tativa a 4 colors, amb suple-
ment d'una novel·la d'En
Josep M.ª Folch i Torres

40 pàgines d'amena i sana lectura
per 15 cèntims

ESQUITX

*suplement il·lustrat per a la mainada
en un format original, patentat, que
el converteix en quatre de ralligats*

Entre tots quatre sumen la
respectable quantitat de 64
pàgines, plenes de contes,
historietes, acudits, il·lustra-
cions, amenitats, etc., etc.

**Instruccions per a
l'Ensenyança de Minyons**

per Mn. BALDIRI REXACH

—
Edició d'homenatge
—

Preu: 5 pessetes

Llibre del Mestre

de les

"Lliçons de llenguatge"

per Alexandre Gali

—
Preu: 2 pessetes

ESTEVE RIERA
Confiter i Pastisser

Pa de luxe
RAMBLA DE CANALETES 91 II.
CARRER DE MALLORCA 307 i 309:
PORTAL DEL ÀNGEL 18

BARCELONA

Molt aviat seran posats a la venda
els llibres següents:

Llibre de la Natura

per

SALVADOR MALUQUER i ANTONI PERRAMON

Lliçons d'Aritmètica

volums III i IV

per

MARIA ESTEVE LLACH i CONCEPCIÓ VANDELLÓS

Biografia de Francesc Flos i Calcat

per

JOSEP PARUNELLA

Preu: 1 pesseta
